

Nr 21.

Ankom till riksdagens kansli den 5 mars 1917 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om ändrad lydelse av 5 och 8 §§ i lagen den 23 oktober 1891 angående väghållningsbesvärets utgörande på landet.

(2:a avd.)

Uti en inom riksdagens andra kammare väckt, till jordbruksutskottets förberedande behandling hänvisad motion, nr 42, har herr *Molin* i Dombäcksmark hemställt att riksdagen för sin del ville besluta följande förändrade lydelse av §§ 5 och 8 i lagen den 23 oktober 1891 angående väghållningsbesvärets utgörande på landet.

§ 5.

Vad sålunda om väghållningsbesvärets fördelning på särskilda distrikt är stadgat må ej innefatta hinder för kommuner eller landsting att lämna bidrag till byggande av allmän eller enskild väg, bro eller färja.

§ 8.

Ur vägkassan bekostas jämväl anläggning av ny och omläggning av gammal väg, förändring av bygdeväg till landsväg, istandsättande av enskild väg, bro eller färja, som till allmänt underhåll övertages eller jämlikt lagen den 5 juli 1907 om enskilda vägar på landet till framtida underhåll indelas, samt byggande av bro eller färja, i den mån sådan kostnad ej av statsmedel eller, efter särskilda åtaganden, av kommuner eller landsting eller eljest annorledes gäldas.

Till stöd härför har anförts följande:

»Genom lagen den 5 juli 1907 om enskilda vägar på landet yppade sig företrädesvis för befolkningen i obygderna möjligheten att på självhjälpens väg skaffa sig drägliga utfartsvägar, i den mån utsikterna att erhålla vägar enligt lagen den 23 oktober 1891 om väghållningsbesvärets utgörande på landet visat sig alltmer begrän-

sade ej blott genom den tidsödande proceduren hos myndigheterna utan även genom knappheten i statsanslaget för vägbyggnaderna.

Glädjande nog hava indelningarna av enskilda utfartsvägar enligt lagen den 5 juli 1907 alltmer tagit fart, men ännu ligga stora hinder i vägen för att den i sig själv förträffliga lagen skall kunna åstadkomma det stora riksgagn, till vilket lagen var avsedd. Det förnämsta hindret har varit och är fortfarande de dryga indelningskostnaderna, som verka avskräckande på folk att begära laga delning å vägarna. Riksdagen har också behjärtat denna sak och i skrivelse till Kungl. Maj:t år 1915 hemställt om utredning och förslag i ämnet.

Ett annat hinder är, att varken kommunalförordningarna eller lagen den 23 oktober 1891 om väghållningsbesvärets utgörande på landet tyckas lämna rum och möjlighet för kommuner eller väghållningsdistrikt att giva anslag för iståndsättandet av enskild väg i sammanhang med laga delning av densamma. Att detta förhållande icke är såsom sig bör är uppenbart. Lagen den 23 oktober 1891 talar endast om *allmän* väg och enskild väg, som till allmänt underhåll övertages. Den talar ej alls om enskilda vägar, som äro föremål för laga delning, vadan ett väghållningsdistrikt är urständ-satt att giva anslag för ändamålet. Även torde kommun av samma anledning sakna laglig befogenhet att i ömmande fall anslå medel till enskilda vägars iståndsättande i sammanhang med laga delning.

För att fylla denna brist i lagen torde ej krävas vidlyftigare utredningar. Det gäller blott att omformulera vissa paragrafer i lagen den 23 oktober 1891 (5 och 8 §§). Någon ändring i kommunalförfattningarna eller landstingsförordningen kräves, av allt att döma, icke. Uti kommunalförordningen omnämnes ej alls vägväsendet. Den befogenhet kommun äger i angivna hänseende inrymmes uti § 5 i lagen den 23 oktober 1891. Uti landstingsförordningens 1 § talas endast om »åtgärder för kommunikationsväsendets befordrande» och omfattar detta givetvis ej blott de vägtyper, som omförmålas i lagen den 23 oktober 1891, utan även enskilda vägar, järnvägar etc.

Tillfredsställande lösning av frågan erhålles sålunda endast genom ändring av §§ 5 och 8 i lagen den 23 oktober 1891.»

Utskottet.

Förevarande motion avser att med avseende å beviljande av kommunala byggnads- och underhållsbidrag göra enskilda vägar, var-

om avhandlas i lagen den 5 juli 1907, jämställda med de i lagen den 23 oktober 1891 behandlade vägarna. Utan att på något sätt fatta ställning till det framlagda spörsmålet i och för sig, kan utskottet icke dela den i motiveringen uttalade uppfattningen, att för vinnande av det önskade resultatet allenast den av motionären angivna omformuleringen av vissa paragrafer i sistberörda lag vore behöflig. Det synes dessutom utskottet föga lämpligt att låta på detta sätt de slag av vägar, som behandlas i 1907 års lag, göras i vissa fall beroende av bestämmelser i allmänna väglagen. Härtill kommer, att resultatet av den s. k. vägkommissionens arbete, som snart nog torde vara slutfört, i sin helhet bör avvaktas, innan några nya stadganden av denna art på väglagstiftningens område införas. Utskottet vill allenast i detta sammanhang erinra därom, att i det av kommissionen nästlidet år avgivna betänkandet med förslag till lag om allmänna vägar på landet ifrågasatts att indela de allmänna vägarna i tre klasser, allt efter den större eller mindre tyngden och omfattningen av den trafik, vägen är avsedd att förmedla. Därest förslaget i detta hänseende skulle bliva genomfört, synes häri ligga en möjlighet att på ett bättre sätt vinna det av motionären framlagda önskemålet beträffande sådana enskilda vägar, som äro av någon betydelse för det allmänna.

På grund av vad sålunda anförts, och då utskottet anser, att den pågående utredningen i varje fall icke bör genom åtgärder av detta slag från riksdagens sida föregripas, får utskottet hemställa,

att förevarande motion ej må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 5 mars 1917.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Närvarande: Hrr greve Hamilton, Ericsson, Petersson, P. Alfred, Fahlén, Holmquist, Lindblad, greve Wachtmeister, Öberg, Nilsson i Tånga, Nilsson i Linnås, Sjöblom, Barthelson, Magnusson, Hage, Molin och Andersson.

Reservation

av herr *Molin* i Dombäcksmark.

STOCKHOLM,
OSKAR EKLUNDS BOKTRYCKERI, 1917.
